

Οι δούλοι να ακούτε τα αφεντικά σας

Πηγή; www.roides.wordpress.com

Η κρυφή γοητεία της ορθόδοξης δουλοφροσύνης

Μαρτίου 30, 2009 από [Po](#)

«Οι δούλοι υπακούτε κατά πάντα τοις κατά σάρκα κυρίοις»
(Παύλος Κολοσ., 3,22).

Επιτρέψτε μου να αφιερώσω το παρόν στο θαυμαστή του Σταυρωτή (2000 νέων της Τύρου) Μεγαλέξανδρου, τον κ. Δημήτριο (εκπρόσωπο του Εσταυρωμένου), που μαζί με πολλούς αντιιμπεριαλιστές Έλληνες θαυμάζει τον κατακτητή του Αφγανιστάν και ζητά από τον Ομπάμα να του μοιάσει. Αυτή η αξιοθρήνητη στάση του αρχιεπίσκοπου που γλείφει τον πλανητάρχη και του ζητά να μοιάσει με έναν ιμπεριαλιστή φονιά, δείχνει το ήθος της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Κουβέντα για τους άστεγους, για τους άνεργους, για τους μετανάστες, για τους ανασφάλιστους, για τους παρίες των ΗΠΑ, αλλά μονότονη αυτιστική ελλαδίτικη ρητορική για τα Σκόπια, για την Κύπρο, για το πατριαρχείο. Εδώ δεν μιλάμε πιά για τα караγκιοζιλίκια του χωριάτη-επαρχιώτη Άνθιμου, αλλά για τον κ. Δημήτρη Τρακατέλλη, Έλληνα διδάκτορα της Φιλοσοφίας στο Harvard, αδελφό πρώην ευρωβουλευτή της ΝΔ. Μιλάμε δηλαδή για τον εκπρόσωπο ενός πατριαρχείου που λέγεται Οικουμενικό, στην υπερδύναμη των ΗΠΑ. Μιλάμε για τη βιτρίνα ενός πατριάρχη που υποδύεται τον λόγιο, τον κοσμοπολίτη, τον οικολόγο και τον ειρηνιστή, που στην πράξη όμως ξοδεύει εκατομμύρια δολάρια σε βάρος του Φιλόπτωχου, για να αποζημιώσει τα θύματα των παιδεραστών κληρικών του στις ΗΠΑ, ή για να κλείσει κάποια στόματα.

Η Εκκλησία είναι κοινωνία τυράννων και δουλοφρόνων. Τα μέλη της θεωρούνται δούλοι ενός αυταρχικού και εγωκεντρικού θεού, που απαιτεί λιβανίσματα και προσκυνήσεις. Το αποχαυνωμένο εκκλησίασμα παρακολουθεί αδιαμαρτύρητα μαθήματα δουλοπρέπειας βλέποντας τους αναξιοπρεπείς εφημέριους του ναού να «βάζουν μετάνοια» στον κορδωμένο στο θρόνο του επίσκοπο, που εκπροσωπεί το ουράνιο αφεντικό του. Οι πιστοί είναι έτοιμοι κι αυτοί με τη σειρά τους να μπουσουλίσουν στα σκαλιά της Μητέρας θεάς της Τήνου ή να ξαπλώσουν καταγής για να περάσει από πάνω τους το πτώμα του Αγ. Γεράσιμου.

Το πνεύμα της δουλικότητας και της φτηνής κολακείας διαπότισε το ήθος της Ανατολικής Εκκλησίας. Αναδύεται παραστατικά και από τις επιστολές των αρχιερέων, προς τους κοσμικούς εξουσιαστές. Ο Κ. Σιμόπουλος («Η γλώσσα και το 1821») μελέτησε αρκετές τέτοιες μαρτυρίες της Τουρκοκρατίας. Το 1813 ο πατριάρχης Κύριλλος γράφει στο γιό του Αλή πασά: "Υψηλότατε, δικαιοτάτε και ευγενέστατε...Την υψηλότητά της ακριβώς προσκυνώ, ερωτώ το πανέκλαμπρον χατήρι της". Το ποιμνίο αναπαράγει αυτό το ύφος όταν απευθύνονται στον ποιμενάρχη του: "Την υμετέραν σοφωτάτην και σεβασμιωτάτην ημίν παναγιότητα...δουλικότατα προσκυνούμεν, τας παναγίας αυτής χείρας ευλαβέστατα κατασπαζόμενοι" ή "Την υμετέραν θεοφρούρητον και σεβασμιωτάτην Πανιερότητα γονυκλινώς προσκυνών, ασπάζομαι πανευλαβώς την πανίερον αυτής και θεηφόρον δεξιάν". Ο ηγούμενος αγ. Γεωργίου Σκύρου Νικηφόρος προς τον Κουντουριώτη: "Τω Εκλαμπροτάτω και Θεοσεβάστω...προσκυνητικώς...δούλος ταπεινός και πρόθυμος" κι άλλος ηγούμενος του Πόρου μιλάει με ειλικρίνεια: "...ο ποταπός εγώ τολμώ..". Αυτά στη χώρα που οι αρχαίοι κάτοικοί της, χαιρετούσαν με αξιοπρέπεια: Έρρωσο, χαιρε, ευτύχει κλπ..

Από την αρχαιότητα είχαν ακουστεί φωνές κατά της δουλείας, κόντρα στην (υποστηριζόμενη δυστυχώς και από κορυφαίους φιλόσοφους) άποψη πως η δουλεία ήταν κάτι φυσικό. Ο σοφιστής Αντιφών που είπε *“φύσει πάντα ομοίως πεφύκαμεν και βάρβαροι και Έλληνες...αναπνέομεν τε γαρ εις τον αέρα άπαντες...”*, ο ρήτορας Αλκιδάμας (4ος π.Χ. αιώνας), που διακήρυξε στον «Μεσσηνιακό» του πως *“ελευθέρους αφήκεν πάντας ο Θεός, ουδένα δούλον η φύσις πεποίηκεν”* και ο Πυθαγόρας που δικάστηκε (και αθωώθηκε) στον Κρότωνα επειδή ήταν κατά της δουλείας, βάζουν τα γυαλιά στους πατέρες της Εκκλησίας, που στήριξαν ιδεολογικά ή έκλεισαν το στόμα τους, εστιάζοντας το πολύ στον αριθμό των δούλων όπως ο Χρυσόστομος που τους ήθελε λίγους ανά κάθε πιστό..

Ο Θεός της Π. Διαθήκης δίνει ο ίδιος οδηγίες για την πώληση μιας κόρης ως δούλης από τον πατέρα της και ορίζει πως αν ένας Εβραίος δούλος παντρευτεί τότε όταν ελευθερωθεί (*υποχρεωτικά ως Εβραίος, μετά από 6 χρονια δουλείας*), τα παιδιά του και η γυναίκα του θα μείνουν στο αφεντικό. Κι αν αυτός, αναγκαστικά πιά, μείνει δούλος, τότε ο αφέντης του θα του τρυπήσει μ’ ένα σουβλί το αυτί και θα τον κρατήσει δούλο του για πάντα («Έξοδος», 21, 1-11). Επιτρέπει να αγοράζονται δούλοι από γειτονικούς λαούς και να κληροδοτούνται στα παιδιά του δουλοκτήτη («Λευϊτικό», 25, 44-46). Τη σκυτάλη πήρε ο χριστιανισμός του Παύλου, ο οποίος με τα κηρύγματά του υπέρ του θεσμού της δουλείας έδωσε το στίγμα της συνενοχής στις εξουσιαστικές δομές του κόσμου. Η αποδοχή της ατομικής δουλείας γέννησε τη νομιμοποίηση της συλλογικής δουλείας των λαών σε κατακτητές. Κάποιες μυστηριώδεις αμαρτίες των βαλκανικών λαών, τους καταδικάζουν στην ομαδική εξιλέωση μέσω της υποταγής στο ζυγό της οθωμανικής δουλείας. Έτσι οι εγκύκλιοι των πατριαρχών προς τους υπόδουλους Έλληνες, βρίθουν από νουθεσίες, απειλές και κατάρες, προκειμένου να πεισθούν οι σκλάβοι να υπακούσουν στο Δοβλέτι και από βρισιές κατά της Γαλλικής Επανάστασης, του Διαφωτισμού και κάθε μολυσματικής ελευθεριακής προσωπικότητας όπως ο Βολταίρος ή ο Ρήγας.

Η Εκκλησία βασιζόμενη στις εντολές του Παύλου απαιτούσε από τους δούλους υπακοή. Αν ο Σπάρτακος ήταν χριστιανός, οι δούλοι της Ρώμης δεν θα ξεσηκώνοντουσαν ποτέ. Σύμφωνα με τον Λιβάνιο, στα τέλη του 4ου αιώνα, μόνο στην Αντιόχεια, υπήρχαν 100.000 δούλοι. Τα συναξάρια εμφανίζουν τον άγ. Θεόδωρο τον Στρατηλάτη ως κυνηγό των δούλων που δραπέτευαν. Ο άγιος, υποχρέωνε τους δουλοκτήτες να αγοράσουν θαυματουργές σφραγίδες που πουλιώντουσαν στον ναό του της Θεοδωρούπολης, ως ανταμοιβή για το κατόρθωμά του (Τ. Παπαμαστοράκη *“Ο άγιος Δημήτριος και άλλα παλικάρια”*. *“Η Καθημερινή-7 Ημέρες”*, 7-10-2001). Η Σύνοδος της Καρχηδόνας στους κανόνες 129 και 131, απαγορεύει στους δούλους ακόμη και να καταθέτουν ως απλοί μάρτυρες στα δικαστήρια. Ο αρχιεπίσκοπος άγ. Ιουστινιανός θέσπισε να θανατώνονται στη φωτιά οι δούλοι που είχαν ερωτική σχέση με τις κυρίες τους ακόμη κι αν αυτές ήταν άγαμες. Ο Μ. Βασίλειος προτρέπει τους δούλους να νηστεύουν (Λόγος Β΄, περί Νηστείας) θεωρώντας ξεδιάντροπα τη νηστεία τους *«ανάπαυση από τους συνεχείς κόπους της υπηρεσίας»*. Ο ίδιος διδασκε ότι όσοι δούλοι ζητούσαν άσυλο στις εκκλησιαστικές αδελφότητες, έπρεπε να παραδίδονται στα αφεντικά τους, αφού πρώτα νουθετηθούν γιατί η δουλεία όταν βαστάζεται με υπομονή, οδηγεί στην Βασιλεία των ουρανών. Ο ίδιος όμως δεν ακολούθησε αυτόν τον δρόμο προς τον Παράδεισο. Πιο φιλόανθρωπος ο άγ.Ιωάννης Δαμασκηνός Μανσούρ, συνιστούσε στους Χριστιανούς να αποκτούν λίγους δούλους για τις ανάγκες του σπιτιού. Πόσο λίγους εννούσε ο άγιος; *Η Πατρινή αρχόντισσα Δανιηλίδα, πήγε στην Πόλη με φορείο βασταζόμενο από 300 νεαρούς δούλους για να παραστεί στην ενθρόνιση του εραστή της Βασιλείου Α΄. Μαζί της κουβάλησε και 100 ευνούχους ενώ μετά τον θάνατό του, χάρισε στον γιό του Λέοντα Στ΄, 3000 δούλους*. Πάλι στην Πάτρα περί το 805, οι Σλάβοι που την πολιορκήσαν και νικήθηκαν, έγιναν όπως μαρτυρεί ο Κωνσταντίνος Πορφυρογέννητος, δούλοι στα κτήματα του ναού του αγ.Αντρέα, στον οποίο η Εκκλησία φρόντισε να αποδώσει τη σωτηρία της πόλης. Τον 6ο αι. μπορούσε κανείς να αγοράσει ως δούλους παιδιά κάτω των 10 ετών (Μιχ.Κορδώση «Ιστοριογεωγραφικά πρωτοβυζαντινών

χρόνων» Αθ.1996).

Οι Φαρισαίοι Πατέρες μη θέλοντας να αποχωριστεί η Εκκλησία από το Κράτος, δεν διστάζουν να υπηρετήσουν την κρατική ιδεολογία της Δουλείας, με διάφορα ήξεις αφήξεις ως άλλοθι, και να αλλοιώσουν την ευαγγελική διδασκαλία με το εφεύρημα πως ο δούλος όταν είναι πιστός στον τύραννό του, δοξάζει τον θεό. Ο αγ. Ι. Χρυσόστομος, δεν ντρέπεται να παραδεχτεί πως η Εκκλησία φοβάται μήπως οι τύραννοι την χαρακτηρίσουν ανατρεπτική και έτσι δικαιολογεί την ένοχη σιωπή της

στον αισχρό θεσμό της δουλείας. Στην ομιλία του στην προς Φιλήμονα επιστολή του Παύλου, αναφέρει πως ο απόστολος δεν παρακινεί για κατάργηση της δουλείας, διότι μια τέτοια ενέργεια θα προκαλούσε την κατηγορία ότι ο Χριστιανισμός «επί ανατροπή των πάντων εις τον βίον εισενήνεκται». Οι Πατέρες θεωρούν πως ξεπληρώνουν την υποχρέωσή τους να πολεμήσουν την αδικία με το να παραδέχονται πως αίτιο της δουλείας είναι η πλεονεξία και η αλαζονεία. και ότι η δουλεία είναι προϊόν της αμαρτίας. Ο Ι. Χρυσόστομος καταφεύγει σε σοφίσματα λέγοντας ότι η δουλεία είναι μόνο κατ' όνομα και η εξουσία κατά σάρκα, και επομένως πρόσκαιρη και σύντομη. Ισχυρίζεται πως κανείς Χριστιανός δεν είναι δούλος και δεν διαφέρει σε τίποτε από τον ελεύθερο, εφ' όσον είναι μέλος της Εκκλησίας και αδελφός όχι τόσο του κυρίου του, αλλά περισσότερο του Χριστού. Είναι όμως γεγονός πως ο ίδιος απέφυγε να γίνει δούλος προτιμώντας την πολυτέλεια του επισκοπικού θρόνου. Ερμηνεύοντας την προς Φιλήμονα παρατηρεί ότι, εφ' όσον ο Ονήσιμος, που ήταν δραπετής, αξιώθηκε να γίνει μέλος της Εκκλησίας, άρα δεν πρέπει να απελπίζονται οι δούλοι που ξέπεσαν ηθικά αλλά να μετανοούν. Ως μέλη της Εκκλησίας, θα πρέπει να αποδίδουν σεβασμό στους κυρίους τους και να δουλεύουν ως δούλοι Θεού. Προηγήθηκε ο αγ. Ιγνάτιος ο Θεοφόρος που συνιστά στους δούλους να μην υπερηφανεύονται αλλά να δουλεύουν προς δόξαν Θεού. Έτσι θα απολαύσουν ανώτερη ελευθερία, δηλαδή απαλλαγή απ' τις επιθυμίες της αμαρτίας. Ο Μ.Βασίλειος ανακαλύπτει κι αυτός την κρυφή γοητεία της δουλείας μέσω της οποίας ο σαδιστής θεός δοξάζεται από τον μαζοχιστή πιστό δούλο. Συνιστά λοιπόν στους δούλους να εκτελούν το καθήκον τους, ακόμη κι αν έχουν άπιστους κυρίους, να υπομένουν και να πειθαρχούν στο θείο θέλημα.

<http://www.alopsis.gr/modules.php?name=News&file=article&sid=931>

Ο Ι. Χρυσόστομος αποδεχόταν ότι ένας «ελεύθερος άνθρωπος» δεν είναι δυνατόν να μαγειρεύει ο ίδιος για τον εαυτό του και χρειάζεται γι' αυτό δούλους, αλλά «όχι μεγάλο αριθμό» - η ένστασή του ήταν ποσοτικής φύσης! (Γρ. Μπαϊρακτάρης: «Κοινωνία-Θεσμοί-Οικονομία στο Βυζάντιο», στο «Ιστορία των Ελλήνων»). Ο άνθρωπος που καθιέρωσε με το ξίφος του δήμιου την Ορθοδοξία επίσημη και μοναδική θρησκεία του Κράτους, ο Άγιος και Μέγας φονιάς Θεοδόσιος, ο κατά τον ιερό Αυγουστίνο ήταν «τέλειος Χριστιανός μονάρχης», ανάγκασε λόγω της βαριάς φορολογίας πολλούς φτωχούς υπηκόους του να πουλήσουν τα παιδιά τους. Μια γυναίκουλα της οποίας ο άντρας μαστιγώθηκε και φυλακίστηκε για χρέη, εξιστορεί «των φιλάτων μου παιδων διαπραθέντων....νυν κατά την έρημον πλανώμαι» (Κ. Σιμόπουλου «Ο μύθος των Μεγάλων-Μ.Θεοδόσιος»). Όπως ομολογεί ο Κουκουλές στο «Βυζαντινών βίος...», οι βυζαντινές δούλες «πράγματα θεωρούμενες ήσαν εις την διάθεσιν του δεσπότη οστις και μοιχικώς μετ'αυτών συνεφύρετο». Ο ίδιος είναι αποκαλυπτικός για την ζωή των γυναικών δούλων στην Βυζαντινή θεοκρατία. «Η εξερεθισθείσα κυρία...ερράβδιζεν ή εμαστίγωνε την πταίσασαν καταξεσχίζουσα τον χιτώνα της και εις σκοτεινόν ενίστε μυλώνα εγκλείουσα αυτήν.....της έσυρε την κόμην...και προσδένουσα αυτήν επί καθίσματος, την εμαστίγωνε ανηλεώς υβρίζουσα αυτήν Μάτην τα δυστυχή όντα γονυπετή επεκαλούντο της σκληράς κυρίας την επιείκιαν...». Ο νόμος δεν τιμωρούσε ως φονιά τον αφέντη που ράβδιζε τη δούλη του μέχρι θανάτου («Ο βίος μιας Βυζαντινής»). Δεν μπορούσε να γίνει διαφορετικά, αφού σύμφωνα με τις επίμονες προτροπές του Παύλου, τα τυραννισμένα αυτά πλάσματα όφειλαν να αγαπούν, να σέβονται και να υπακούουν τους δήμιους τους: «Όσοι εισίν υπό ζυγόν δούλοι, τους ίδιους δεσπότης πάσης τιμής αξίους ηγείσθωσαν, ίνα μη το όνομα του Θεού και η διδασκαλία βλασημηται.» (Τιμόθ.Α', ΣΤ, 1). Μπορεί κάποιος να αντιληφθεί πόσο συνετέλεσαν οι αθλιότητες του Παύλου στο να νομιμοποιήσουν το θεσμό στη συνείδηση αφεντικών και δούλων και στο να κρατήσουν τους δεύτερους υποταγμένους. Θωρακισμένη με τη θεία προστασία, η

δουλοκτησία άντεξε για πολλούς αιώνες, στις αποκτηνωμένες ορθόδοξες κοινωνίες. Οι στρατιές δούλων, δουλοπάροικων, μουζίκων που γεύτηκαν στο τομάρι τους το ορθόδοξο κνούτο, αποτελούν τους αδιάψευστους μάρτυρες της κακουργίας της Ανατολικής Εκκλησίας, που μέχρι σήμερα τιμά τον Παύλο, χωρίς βέβαια οι λειτουργοί της να εκτελούν ούτε καν τα ιερατικά τους καθήκοντα αμισθί, όπως οι καλοί δούλοι των διδασκάλων του Απόστολου της Δουλείας.

Από την Νομοκανονική συλλογή "Βακτηρία Αρχιερέων", προκύπτει ότι όσοι δούλοι γινόντουσαν καλόγεροι παρά την θέληση των αφεντικών τους, αφοριζόντουσαν (Φ. 280). Ο 4ος κανόνας της Χαλκηδόνας, βάζει εμπόδια στην προσέλευση των δούλων στον μοναχισμό και απαγορεύει στις μονές να τους παίρνουν από τα αφεντικά τους. Η Σύνοδος της Γάγγρας (4ος αι.) αφόρισε τον Σεβαστείας Ευστάθιο, που τόλμησε να ισχυριστεί πως οι δούλοι πρέπει να σπάσουν τα δεσμά τους και να γίνουν αναχωρητές. *"Καταραμένος όποιος ...συμβουλεύει τους δούλους να εγκαταλείψουν τους κυρίους τους και να μη τους υπηρετούν με σεβασμό και ευγνωμοσύνη"*, για την ακρίβεια: *«...εί τις δούλον, προφάσει θεοσεβείας, διδάσκοι καταφρονείν δεσπότου και αναχωρείν της υπηρεσίας και μη μετ' ευνοίας και πάσης τιμής τώ εαυτού δεσπότη εξυπηρετείσθαι, ανάθεμα έστω»*. (Α. Χατζηνικολάου Μαράβα "Recherches..."). Η Εκκλησία ενδιαφερόταν για τη σωτηρία της ψυχής των δούλων. **Το Πηδάλιο** ερμηνεύοντας τον ΑΘ' Κανόνα του Μ.Βασιλείου, εξηγεί πως αν ο αφέντης έπιανε τους δούλους του να "πορνεύονται" μεταξύ τους έπρεπε να τους παντρέψει. Σπείδουν όμως οι πατέρες να καθησυχάσουν όσους φοβηθούν πως μια τέτοια πράξη σήμαινε και την απελευθέρωση των νεονύμφων. Επικαλούνται τον Νικήτα της Θεσσαλονίκης που αναφέρει πως ο βασιλιάς Αλέξιος διατάζει να παραμείνουν δούλοι και τον Χρυσόστομο που αναφέρει με αυτό το πνεύμα ("εις τούτο βλέπουσαν") μια ιστορία στον 1ο λόγο του προς Θεσσαλονικείς. Ακόμη και ο καλλιεργημένος Θεσσαλονίκης Ευστάθιος, είχε πολλούς δούλους που παρήγγειλε όμως να τους ελευθερώσουν μετά τον θάνατό του, οπότε και δεν τους χρειαζόταν (Ρ.Γ., Ευστ. 136, 1, 289). Ο υποκριτής επίσκοπος διατυπώνει την άποψη ότι ο άνθρωπος είναι φύσει ελεύθερος και ότι η δουλεία προέκυψε από την απαίτηση των ισχυρών να ζουν χωρίς κόπο χρησιμοποιώντας μισθωτούς εργάτες και δούλους. Θεωρεί, ότι ήταν αναγκαία η κατάργηση της δουλείας. (Γ. Μέριανος, «Οικονομικές ιδέες στο Βυζάντιο τον 12ο αιώνα», 2008), αλλά δεν ήταν βέβαια εκείνος που θα έχανε τους υπηρέτες του όσο ζούσε.

Στα τέλη του 18ου αιώνα, στις παραδουνάβιες ηγεμονίες, «οι αξιωματούχοι της Εκκλησίας απόκτησαν δικαίωμα να εγκαθιδρύουν μικρά αστικά κέντρα, τα οποία θα ανήκαν αποκλειστικά στη δική τους δικαιοδοσία...οι διοικήσεις των μοναστηριών...έφταναν σε σημείο να θεωρούν τις πόλεις αυτές δικές τους, όπως και την γη που ανήκε σ'αυτές και να αξιώνουν τις ίδιες υποχρεώσεις...που εκπλήρωναν για λογαριασμό τους οι αγρότες». («Η Ν.Α. Ευρώπη κάτω από την οθωμανική κυριαρχία»-Sugar Peter F.). Το 1740 ο ηγεμόνας της Βλαχίας Κ.Μαυροκορδάτος, επηρεασμένος από τους Γάλλους εγκυκλοπαιδιστές, ελευθέρωσε τους χωρικούς. Στην ορθόδοξη Ελλάδα τώρα, ο μανιάτικος κλήρος πρωτοστατούσε στο κούρσεμα των ναυαγισμένων καραβιών στις άγριες ακτές της Μάνης, ειδοποιώντας από τις σπηλιές που ασκήτευαν τους πειρατές αν κάποιο πλοίο εξώκειλε. Το αναφέρει και ο Ιούλιος Βερν στους «Πειρατές του Αιγαίου». Ο Guillet αναφέρει και μεγάλο δουλοπάζαρο στο Οίτυλο, από το οποίο η Εκκλησία έπαιρνε δικαιωματικά τη δεκάτη της.

Το 1789 η "άθη" Γαλλική επανάσταση κατάργησε θεσμό δουλείας.

Αντίθετα, η ορθόδοξη Ρωσία κατήργησε τη δουλοπαροικία τελευταία από όλες τις ευρωπαϊκές χώρες εκατό χρόνια αργότερα το 1861 (Εικ. «Βαρκάρηδες του Βόλγα»). Την πρωτοβουλία για την απελευθέρωση-με επαχθείς όρους αποζημίωσης των αφεντικών- 22 εκατομμυρίων δούλων δεν την είχε η Εκκλησία, αλλά ο τσάρος Αλέξανδρος. Το 1924, τελευταίο από όλα τα αφρικανικά κράτη, κατήργησε το δουλεμπόριο η μοναδική χριστιανική χώρα της Μαύρης ηπείρου, η Αιθιοπία. Η αποκαλούμενη *“Ορθόδοξη Αιθιοπική Εκκλησία”*, (μονοφυσική, που αποσχίσθηκε, για να υπαχθεί τον 7ο αιώνα στον Κόπτη πατριάρχη της Αιγύπτου, αλλά βρίσκεται σήμερα μαζί με το πατριαρχείο της Ερυθραίας σε πορεία επανένωσης με την βυζαντινή μητέρα), στήριξε μέχρι τέλους τη μοναρχία, τη φεουδαρχία και τη δουλεία στην καθυστερημένη αυτή περιοχή. Η θεοκρατική αυτή νησίδα, δεν μολύνθηκε από το μικρόβιο του Διαφωτισμού, αλλά διατήρησε τις ισχυρές επιρροές του Βυζάντιου. Οι αιθιοπικοί *“Νόμοι των Βασιλέων”*, περιλαμβάνουν αυτούσιες διατάξεις του Θεοδοσιανού και του Ιουστινιάνειου κώδικα, καθώς και των νομοθετημάτων της μακεδονικής δυναστείας του 9ου μ. Χ αιώνα. (Στη φωτ. ο πατριάρχης Θεόφιλος-που δολοφονήθηκε το 1979 από τους κομμουνιστές στη φυλακή- φιλάει το χέρι της «Δύναμης της Αγ.Τριάδας», αιθιοπιστί Χαιλέ Σελασιέ.). Δεν είναι καθόλου τυχαίο που στη λίστα των 56 χωρών που διατηρούν (Μάης 2006) τη θανατική ποινή δίπλα στον καταγιγισμό των ισλαμικών και των Κίνα, Βιετνάμ, Κούβα, Β.Κορέα, φιγουράρουν οι ορθόδοξες Ρωσία, Λευκορωσία και Αιθιοπία.

Ο Παύλος απαιτούσε από τους δούλους υποταγή, “όχι για τα μάτια..... αλλά με ειλικρίνεια της καρδιάς” και προέτρεπε “Οι δούλοι υπακούετε τοις κυρίοις κατά σάρκα μετά φόβου και τρόμου...” Εφεσίους, 6,5, και προπαγάνδιζε μια σαδομαζοχιστική αδελφωσύνη αφεντικών και δούλων που *“πιστούς έχοντες δεσπότης μη καταφρονείωσαν ότι αδελφοί εισίν, αλλά μάλλον δουλευέτωσαν...”* (Τιμ. Α', στ', 2). Υποψιάζομαι πως ο επίσκοπος του Δαμαλά, που ψαρεύοντας αιχμαλωτίστηκε από πειρατές και κατάντησε καφεκόπτης και νταντά στην Αραπιά, θα βλαστήμησε την ώρα και τη στιγμή που διδασκε τις αποστολικές ανοησίες: *“Πίσκοπε του Δαμαλά/Μήτε νου μήτε μυαλά/Τράβα το χερόμυλο/κούνα το αραπόπουλο”*.

Κάποιες σποραδικές προτροπές των πατέρων της Εκκλησίας προς τα αφεντικά να συμπεριφέρονται ήπια στους δούλους τους, αποτελούν το διάτρητο φύλλο συκής της Ορθοδοξίας, που δεν έχει ακόμη καταφέρει να διευκρινήσει θεολογικά αν ο άνθρωπος είναι παιδί ή δούλος του θεού του. Δεν είναι τυχαίο πως μόνον αυτή από όλα τα χριστιανικά δόγματα, σιώπησε στην Ν. Αφρική την εποχή του απαρτχάιντ όταν ο Νομπελίστας Αγγλικανός αρχιεπίσκοπος Ντέσμοντ Τούτου έδινε μάχη για τα δικαιώματα των μαύρων. Το 1997 όταν με το θάνατο του πατριάρχη Αλεξάνδρειας Παρθένιου, ξέσπασε η κλασσική πολεμική ατμόσφαιρα της διαδοχής, αποκαλύφθηκε πως ο δελφίνος μητροπολίτης Γιοχάνεσμπουργκ Παύλος, είχε παρασημοφορήσει τον βασανιστή αστυνομικό διευθυντή (“Αυγή”, 19-2-’97 & αιγυπτιώτικη εφημερίδα “Πατρίδα”, 15-2-’97), ενέργεια παλιά, που όταν έγινε δεν ενόχλησε κανένα. Καθόλου παράξενο που στη χώρα με τους δεκάδες χιλιάδες Έλληνες, η μόνη Εκκλησία που δεν ανέπτυξε Ιεραποστολή ήταν η ελληνική και “η πενιχρή παρουσία της ορθόδοξης Εκκλησίας”, “δεν έχει καταφέρει ακόμα να κάνει χριστιανό ούτε τον καντηλανάφτη της αρχιεπισκοπής” (“Εξουσία”, 5-4-’99).

Οι Βυζαντινοί ονόμασαν τους δουλοπάροικους, εναπόγραφους και στη συνέχεια παροίκους. Ο εναπόγραφος ήταν τμήμα της γής και πωλούνταν μαζί με το κτήμα. Η προστασία που του παρείχε η νομοθεσία ήταν να μη χωρίζεται από τη γυναίκα του και τα παιδιά του σε περίπτωση πώλησης ή διαίρεσης των κτημάτων. (Π. Καλλιγιά «Περί Δουλοπαροικίας παρα Ρωμαίοις και Βυζαντίοις και Περι Φορολογικών Διατάξεων»). Η δουλοπαροικία των μοναστηριών εξασφαλίζει πάμφθυνα εργατικά χέρια στους ακτήμονες εκπρόσωπους του ορθόδοξου θεού. Ενδεικτικά αντιγράφω από τοπικό σαιτ, όπου η αγάπη για τον τόπο λύνει τη γλώσσα και γράφονται αλήθειες που αποφεύγονται κατά κανόνα από σοβαροφάνεις ιστορικούς: «Η αρχή της οίκησης του χώρου της Πορταριάς ανάγεται στην βυζαντινή περίοδο και συγκεκριμένα πριν από το χρονικό όριο της Λατινοκρατίας (1204 μ.Χ.). Αυτή την περίοδο φαίνεται ότι κτίζονται τα πρώτα μοναστήρια τα οποία συγκεντρώνουν πλησίον τους ακτήμονες, «προσκαθήμενους» δηλαδή «δουλοπάροικους», που ζουν από την καλλιέργεια των μοναστηριακών κτημάτων ...». <http://dim-portar.mag.sch.gr/portar.htm>

Ο αυτοκράτορας Αλέξιος Α΄ παραχώρησε στον άγ. Χριστόδουλο φοροαπαλλαγές, χρήματα και την νομή των νησιών Κώ, Λέρου και Πάτμου. Ο άγιος αποβιβάζεται (11ος αι.) στην τελευταία, κομματιάζει το άγαλμα της Άρτεμης και υψώνει το οχυρό του. Τα ίδια έκανε και στη Λέρο, όπου γκρέμισε τον ναό της Παρθένας στο σημερινό Παρθένι και χτίζει με τα υλικά του τον αη Γιώργη, παίρνοντας σαν αρπακτικός κηφήνας από τον αυτοκράτορα ότι ζήτησε, όλα αφορολόγητα. Το μισό κάστρο του Παντελίου-αργότερα βούτηξε και το άλλο μισό- και δυό μεγάλες καλλιεργήσιμες εκτάσεις στο Παρθένι (363 στρέμματα) και στα Τεμένια (230 στρ.). Την τεράστια αυτή έκταση σε ένα μικρό άγονο νησί που οικιοποιήθηκε ο ξενόφερτος άγιος, την δούλευαν οι «πάροικοι» καλλιεργητές (89 ψυχές μαζί με τις οικογένειές τους, χώρια οι ευκαιριακοί εργάτες) εξαρτημένοι πλέον από το έλεος του (Πρακτικό Ι. Αντζά, αρχ. Μ. Πάτμου). Λίγα χρόνια πριν ολόκληρη η Λέρος με τους Λειπούς και με το νησάκι Φαρμάκω ανήκαν στο μοναστήρι του Παντεπόπτη Σωτήρα της Πόλης. Τα ίδια και χειρότερα στη Βουλγαρία: Σε έγγραφο του 1378 φαίνεται πως η μονή της Ρίλας κατείχε περίπου 20 χωριά (Μ. Νυσταζοπούλου-Πελεκίδου "Οι Βαλκανικοί λαοί κατά τους μέσους χρόνους"). Στη ρωσική ορθόδοξη Κόλαση, βρίσκουμε μια αχτίδα φωτός. Το 1503 που η καλογεροκρατία κατείχε το ένα τρίτο της ρωσικής γης, ο μοναχός αγ. Νείλος Σόρσκυ κατήγγειλε τη μοναστηριακή ιδιοκτησία,. Ο αγ. Ιωσήφ ηγούμενος του Βολοκολάμσκ που εκπροσωπούσε την κυρίαρχη άποψη πως η Εκκλησία έπρεπε να καταπολεμά τις αιρέσεις με βία, την υπερασπίστηκε μαζί με τη Σύνοδο. Ο τσάρος Βασίλειος ο Γ΄ που χώρισε αναίτια την γυναίκα του δέχθηκε επικρίσεις από τους καλούς "Ακτήμονες" μοναχούς. Φυλάκισε την ηγεσία τους και έκλεισε τα ερημητήριά τους. Ο ιδεαλιστής πρίγκηπας Πατρίκιεβ (μοναχός Βασιανός), μαθητής του Νείλου, κατήγγειλε τον κλήρο: "...κολακεύουμε τους πλουσίους δουλοπρεπώς για να τους αποσπάσουμε κάποιο μικρό χωριό...Βλάπτουμε ληστεύουμε και πουλούμε χριστιανούς...Τους βασανίζουμε με μαστίγωμα όπως τα άγρια θηρία".

«Τα Θέματα Χριστιανικής Ηθικής», πρώην σχολικό βιβλίο της Γ΄ Εν. Λυκείου, δεν έχουν τον θεό τους: «η Εκκλησία με τη διδασκαλία και κυρίως με το καθημερινό της παράδειγμα συνέβαλε αποφασιστικά στην έμπρακτη κατάργηση της δουλείας για πρώτη φορά στην ιστορία της ανθρωπότητας...». Ο κ. Γιώργος Μεταλληνός στην «Τουρκοκρατία» του εξηγεί: «Η λεγόμενη φεουδαρχία του Βυζαντίου ήταν γαιοκτητικού χαρακτήρα και οι υπάρχουσες στη βυζαντινή κοινωνία διαφορές ήταν οικονομικής μορφής και όχι φυσική διάκριση κυρίων και δούλων. Σ' αντίθεση με τη δυτική (φράγκικη) φεουδαρχία, στη Ρωμανία-

Βυζάντιο διατηρήθηκε η ελληνιστική και ρωμαϊκή παράδοση της διάκρισης ιδιωτικού και δημοσίου δικαίου και το συγκεντρωτικό κράτος που επέβαλλε καθολικά την ιδεολογία του, ως εθνική ιδεολογία» Δεν ξέρω πόσο όλα αυτά τα δυσνόητα ανακούφιζαν τον πόνο των δούλων, αλλά πιστεύω πως θα έπρεπε ο κ. Μεταλληνός να κληθεί να εφαρμόσει τις ιδέες των Πατέρων. Να υποδουλωθεί σε κάποιο αφεντικό, να τρώει ξύλο, να δουλεύει αμισθί-έστω και με την ελληνιστική παράδοση και σε αντίθεση με τη φράγκικη κλπ- και να είναι από πάνω και ευγνώμων. *Ιδού η Ρόδος!*

Κύριε Ροΐδη,

δίδω τον λόγον εις την *I. Μητρόπολιν Αττικής του αγίου Παντελεήμονος Κορυδαλλίτου:*

«Οι πίο σκανδαλώδεις πράξεις τών χριστιανών, όπως η δουλεία, τὰ βασανιστήρια, η Ιερά Εξέταση, δέν αποτελούν παρά κατάλοιπα τού παγανισμού. Πολύ αργά κατορθώνει ο χριστιανισμός νά ξεφύγει από αυτές τίς, καθόλου θείες, πρακτικές».

Φταίνει λοιπόν οι άλλοι.